

دوباره در سوله معراج نماز می خوانیم

جلسه گذاشتیم، اما وقتی به اینجا آمد، نتوانست در جلسه بماند. عذرخواهی کرد و رفت در محل معراج شهدا نشست به گریه کردن. گویا بایکی از دوستان شهیدش در همین مکان وداع کرده و حالا که مجدد وارد آن شده بود، چنان خاطراتش زنده شد که نتوانست در جلسه بماند. گریه های او آن قدر از عمق وجود بود که من و همکارانم را نیز منقلب کرد و لحظاتی با او اشک ریختم.

حسین پور ادامه می دهد: در شروع کار پروژه، پیرمردی به اینجا مراجعه کرد که به نظر می رسید فرزند بایکی از نزدیکانش جزو شهدا باشند. می گفت هر بار دلش تنگ می شده می آمده اینجا دعا می خوانده. به گفته او پیرمرد فکر می کرده می خواهند اینجا را خراب کنند و از این نظر ناراحت بوده اما برایش توضیح می دهند که شاکله مکان اصلی معراج حفظ می شود و باز پرسیده کی پروژه تان تمام می شود تا بتوانم دوباره در سوله معراج دعا بخوانم.

عباس حسین پور، ناظر مقیم این پروژه است. او تاکنون سابقه کار در پروژه های بیمارستانی، خوابگاهی و مسکونی را داشته و این اولین تجربه اش از کار در یک پروژه معنوی است. او در وصف کار اینجایی می گوید: از لحاظ حس به طرز عجیبی با دیگر جاها فرق داشت. از ابتدایی که وارد زمین این پروژه شدم، دیدگاه وطن پرستی شهدایی که جانشان را در راه دفاع از میهن داده بودند، از ذهنم می گذشت و این قدر این غیرت آن ها برای من قابل احترام بود که دوست داشتم پروژه به نحو احسن تمام شود و خاطره ای ماندگار باشد.

حسین پور این پروژه را جزو پروژه های بسیار شاخص مشهد می داند که نمادگرایی های بسیار زیبایی در آن به کار گرفته شده و معماری ایرانی را با نمادهای معنوی در هم آمیخته است. او که طی مدت حضور در این پروژه، چندین بار شاهد رفتارهای احساسی و منقلب کننده مردم بوده است، تعریف می کند: یک روز با پیمانکار تأسیسات

حسی که هیچ وقت تکراری نمی شود

زمان تا الان هر وقت از اینجا رد می شوم، به یاد شهدا و صلوات می فرستم. او ادامه می دهد: این محل برای من با بقیه خیابان ها و ساختمان ها فرق دارد و موقع عبور از آن حسی دارم که هیچ وقت تکراری نشده است. حتی اوایل که دیدم دارند آن را بازسازی می کنند چند بار کنجکاو می کردم تا ببینم ساختمان اصلی معراج را دست نزنند باشند. به نظر من آنجا متبرک است و نباید تخریب شود. به عقیده او مردم این محل که شهدای زیادی داده اند با این ساختمان کلی خاطره دارند و بازسازی اش می تواند عاملی برای تدوین این خاطرات و پیوند دادن آن ها با نسل جدید باشد.

الناز نوزده ساله اطلاعات چندانی درباره تاریخچه این مکان ندارد. وقتی برایش توضیح می دهیم که در زمان جنگ، پیکر شهدای بسیاری را اینجا آورده اند، می گوید: من برای کسانی که در راه وطن، جانشان را از دست داده اند، ارزش و احترام قائلم و هر زمان اینجا بازسازی شود، اگر امکان حضور در آن برایم مهیا باشد، دوست دارم بروم و فضایش را ببینم. قسمت هایی از پل عابر پیاده میدان معراج برداشته شده و قرار است این پل متناسب با ساختمان کناره بازسازی شود. طبق طراحی های صورت گرفته، جداره شیشه ای این پل طوری ساخته می شود که نماد سربند شهدا باشد. داخل آن هم به صورت نمایشگاه، تصاویر و نمادهایی از شهدا گذاشته می شود.

ساختمان معراج شهدا این قدر برای قدیمی های محله امام هادی (ع) اهمیت دارد که اگر بگوئیم روی آن غیرت و تعصب دارند، اغراق نکرده ایم. برای همین هم هست که کمتر کسی از آن ها را می توان پیدا کرد که ندانند در این ساختمان چه خبر بوده و است. در کنار قدیمی هایی که کلی خاطره از اینجا دارند، جوان هایی هم هستند که چیزی از تاریخچه اش و حتی ساختمان کنونی نمی دانند.

طیبه رجب زاده، مادر شصت و سه ساله ای است که همراه همسر و نوه اش در حال عبور از پیاده رو کنار ساختمان معراج هستند. او که به گفته خودش از بچگی در این محله بزرگ شده از بازسازی این ساختمان بسیار خرسند است و می گوید: دستشان درد نکند، بلکه با بازسازی اینجا خاطراتش زنده شود. جوان های امروزی نبودند، نمی دانند در این ساختمان چه ها گذشته است. کجا بودند وقتی که اینجا تا سقف پیکر شهید روی هم بود. ما این ها را به چشم دیده ایم و فراموش نمی کنیم. پیکر بچه های همسایه های خودمان را در همین ساختمان می آوردند. چه فریادها که پدرها و مادرها در اینجا زده اند. خدا کند همین بازسازی باعث تلنگری در وجود بعضی ها شود.

منصور حسینی از دیگر ساکنان این محله است و می گوید: زمانی که شهدا را اینجا می آوردند، من بچه بودم و بارها به چشم آن روزها را دیدم. از همان

قدم زدن در خاطره های واقعی

کارهای عمرانی اش را به شهرداری منطقه ۱۰ سپرده است. اسکندری نژاد با اشاره به اینکه پروژه مراحل پایانی اش را طی می کند، می گوید: در نظر داریم در هفته دفاع مقدس، آن را افتتاح کنیم اما اگر به هر دلیلی در این ایام افتتاحیه انجام نشود، در روز تکریم مادران شهدا در آذرماه افتتاح می شود. او ادامه می دهد: قرار است در اینجایر نامه های فرهنگی خوبی برگزار شود و گروه های مختلف از آن بازدید کنند. همچنین خیلی از خاطرات خانواده های شهدا در این مکان بازگو می شود.

به گفته او برای بازسازی این پروژه حدود ۳۵ میلیارد تومان بودجه در اختیار شهرداری منطقه ۱۰ گذاشته شده. ۱۰ میلیارد تومان هم اداره هنری سازمان فرهنگی و اجتماعی برای آنجا هزینه کرده و به طور کلی حدود ۴۵ میلیارد تومان هزینه در بر داشته است.

محمد اسکندری نژاد، معاون فرهنگی و هنری سازمان فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد، این پروژه را یکی از پروژه های شاخص و نو ستالوژیک مشهد معرفی می کند و می گوید: جدا از اینکه به لحاظ عمرانی یکی از پروژه های سنگین بود، از لحاظ معنوی نیز تعداد پروژه هایی مانند این در مشهد خیلی کم است. به گفته او اینجایی می تواند مکانی برای خاطره بازی زمان جنگ باشد و مهم ترین شاخصه و ویژگی اش این است که برخلاف بسیاری دیگر از پروژه ها ساختگی نیست و مبنای واقعی دارد. او ادامه می دهد: در این پروژه تلفیقی از هنرهای نوین و سنتی به کار گرفته شده است تا به بهترین وجه تداعی کننده خاطرات زمان جنگ و وداع خانواده ها با پیکر شهدایشان باشد.

به گفته او ساختمان معراج شهدا را شهرداری سال ۹۴ تملک کرده و بعد از آن،

اموشی سپرده شده بود کند

معراج

کتابخانه ای سماوی

۱۴۰۲

عملیات اجرایی پروژه معراج شهدا از شهریور ۱۴۰۲ و در زمینی به مساحت ۹۰۰ مترمربع و زیربنای ۱۳۰۰ مترمربع شروع شد و در حال حاضر، مراحل پایانی خود را به سر می برد. طوری که به زودی در هایش به روی مردم باز می شود.

۱۳۹۴

تملک ساختمان معراج به دلایل قانونی تا مدت ها به طول انجامید و سرانجام در اردیبهشت ۱۳۹۴ با اعمال ماده ۹ قانون اراضی شهری، از مالک خصوصی آن تحویل گرفته شد و در اختیار شهرداری مشهد قرار گرفت اما با وضعیت نامناسب ساختمان، نیاز جدی به بازسازی و بازپیرایی داشت.

۱۳۸۰

شعیت معراج شهدای مشهد نبود و ساختمان آن در اختیار نکر سازی، تعمیرگاه خود و قرار داشت. در این سال با ساخت بیری علنی شد و چندی بعد، معاونت مهندسی بنیاد حفظ س. پیشنهاد تملک ملک به شهرداری مشهد را ارائه کرد.